

Editorial

L'opinió del diari s'expressa només als editorials. Els articles exposen actituds personals.

Fer front a un crac social

A bans de la pandèmia del coronavirus, la situació econòmica ja tenia aparences de derivar cap a una desacceleració, amb el dubte de si seria assumible o arribaria a les dimensions de la viscuda a partir del 2008 en cas que un detonador empitjorés els pronòstics. Fins i tot havent experimentat Espanya una evident recuperació, la superació de la crisi anterior no va incidir per igual en tots els sectors i va debilitar ressorts clau de l'Estat del benestar, com ara es percep en tota la seva cruesa, deixant així massa famílies sense recursos per afrontar un segon embat. Ara, les cues davant dels centres que subministren aliments són només la punta de l'iceberg d'una situació que, a hores d'ara, dos mesos després de la paralització efectiva de bona part de l'economia, ja es pot qualificar directament de crítica.

Les dades que les diferents entitats socials relaten avui a aquest diari són aclaparadores. «Estem en l'uci social, en el punt màxim de l'emergència», argumenta el coordinador de Creu Roja, mentre que la Taula de les Entitats del Tercer Sector reclama «un pla de xoc urgent» a les administracions, criticant la inacció del Govern de la Generalitat en la imprescindible atenció de l'emergència social. Aquest divendres es van conèixer les ajudes previstes per a les entitats socials i l'atenció social,

però encara queda molt marge perquè l'Administració central i la catalana –a Catalunya, la renda garantida de ciutadania només arriba a un 7% de la població en risc d'exclusió, mentre que continua sense desplegar-se la promesa de l'ingrés mínim vital– incideixin en una problemàtica que ara com ara recau majoritàriament en oenagés i en entitats assistencials que estan a punt del col·lapse estructural.

A més de l'emergència alimentària, no obstant, i en un degoteig en el qual s'acumulen drames personals de gran calat i es constaten enormes desigual-

ments i d'allò que l'Aliança contra la Pobresa Energètica qualifica de «temor terrible» davant de la impossibilitat d'atendre els rebuts d'aigua, llum i gas que, en aquests temps de reclusió domèstica, tendeixen a créixer. Sense oblidar un altre factor del qual ja s'ha parlat molt, però que no deixa de recalcar la falla que s'està ampliant en el teixit social: la fractura digital en l'educació.

Per fer front a aquest estat de coses les entitats compten, algunes, amb recursos procedents de campanyes solidàries, i també amb ajudes privades que es canalitzen a través de mostres de responsabilitat social d'empreses o particulars. I, a més, amb un esperit de solidaritat i un esforç col·lectiu que també s'ha d'atribuir als serveis socials municipals.

Més enllà de la urgència sanitària –i en la perspectiva d'una desescalada progressiva sota control– ara, en aquest moment, s'alça com la principal preocupació no només el repunt econòmic, sinó l'atenció indispensable, ineludible, a les persones que no poden menjar, que no saben on dormiran o fins quan tindran sostre o que no poden atendre les seves necessitats bàsiques. Si davant d'una situació aclaparadora la sanitat va haver de recórrer a solucions pròpies d'un escenari de catàstrofe –hospitals i albergs de campanya–, si és necessari s'hauran de prendre iniciatives no menys dràstiques per atendre altres emergències.

Les mesures per reduir els efectes de la crisi econòmica formal no arriben a pal·liar les emergències de l'Espanya que sobrevivia en la precarietat

tats, estem parlant d'altres crisis que beuen, totes, de la mateixa font: l'augment de l'atur i encara més, sense el matalàs dels ertos o la promesa de les prestacions d'atur, la gairebé dissolució de l'economia submergida, que per definició no pot entrar en les activitats que es van reactivant de forma reglamentada durant el procés de desescalada. Parlem d'emergència habitacional, amb el temor de desnonaments *invisibles* en famílies que vivien de relloguer en habitacions; d'un augment espectacular dels ciutadans que no poden pagar els seus medica-

La llei del més fort

La immunitat del ramat

Davant de casa meva hi ha una pintada que diu +Corona i -Virus. Molts li fan fotos per penjar-les a les xarxes i expressar, suposo, la seva adhesió a l'anhel de més llibertat que recorre mig món. Més llibertat i menys confinament clamen **Díaz Ayuso** i **Pablo Casado**, davant els que demanen més respecte al virus, com **Pedro Sánchez** o **Emmanuel Macron**. A Itàlia, on fa un

mes vam veure camions militars portant taüts al cementiri de Bèrgam, les regions també exigeixen ara el final de l'excepció, tot i que els morts passin de 240 al dia. Demanen llibertat davant un govern que consideren presoner d'una OMS que **Trump**, **Orbán** i **Bolsonaro** qualifiquen de comunista.

Davant de pastors tan erràtics, és lògic que el ramat estigui desorientat. On fins fa uns dies prevalia la por de morir, ara preval el terror a una crisi apocalíptica que castigarà l'economia i delmarà la classe mitjana. Davant la crisi: illiberat! El crit és tan vell com els arguments d'**Adam Smith**, però el coronavirus l'ha renovat. Men-

tre uns exigeixen llibertat al barri de Salamanca amb *rojigualdas*, d'altres ocupen els carrers de Stuttgart, cridant contra **Merkel** i, de passada, contra els jueus, i a Maryland es manifesten amb fusells d'assalt. No tots els que demanen llibertat són feixistes, ni tan sols extremistes, però Vox (i el PP d'**Aznar**), Nova Alemanya o l'antic Tea Party han trobat una mina. Ramats poc immunitzats atents a solucions expeditives.

Entre els qui demanen cautela davant dels estats d'alarma també hi ha gent que necessita treballar i liberals autèntics, per descomptat. L'australià **John Keane**, autor d'un llibre sobre el Nou Despo-

tisme, ha alertat del perill d'un totalitarisme de nou encuny com a resposta a la pestilència. No li falta raó. El còctel que constitueixen el populisme, les *fake news*, les xarxes, les teories conspiradores i l'aversion a les vacunes és letal. Perquè actua sobre un ramat que ha perdut la immunitat i perquè opera sobre societats que han banalitzat el mal, com ens va recordar **Hannah Arendt**. Sobretot quan la mort ronda per altres barris.

Per això els pastors més raonables ho tenen difícil per formular propostes respectades per tot el ramat. No totes les ovelles són iguals. I les més fortes són les que aspiren a més llibertat. Poc els importa que el llop delmi els membres més dèbils del ramat. ≡

La clau

Mort d'un comunista

G ana, fred i penellons. Silenci. Por. El màuser fumejant del guàrdia civil que acaba d'abatre el teu camarada. La cel·la on et podriràs o l'escamot que t'afusellarà. Tot això al dictador no l'importuna gaire. **Franco** està deixant de ser un pària mundial per ascendir a guaita anticomunista al sud d'Europa. **Eisenhower** el beneirà solemnement el 1959.

Constatada la inutilitat de la guerrilla dels anys 40, el PCE fa un gir en la seva estratègia. El 1956, construeix la seva política de reconciliació nacional. Liquida la lluita armada i surt a la recerca de complicitats entre les classes mitjanes, els cristians i els dissidents del règim. Seran dues dècades d'infiltració en els sindicats del règim i de proselitisme en fàbriques, universitats, barris i elits il·lustrades.

Els comunistes van constituir la força més activa d'oposició al franquisme, de manera especial després de l'allunyament de la gerontocràcia soviètica arran de la Primavera de Praga (1968). És lògic que, a la mort del dictador, el PCE diposés grans esperances en les urnes llueents. Però el fracàs va ser antològic: va ensopegar el 1977 i el 1979, i es va enfonsar el 1982 esquarterat pel PSOE de **González**, el jove afillat de **Brandt**, **Mitterrand** i **Palme**. Anys daurats de la socialdemocràcia europea.

Anguita, un magnètic mestre i carismàtic alcalde comunista de Còrdova, va arribar llavors amb la missió de reanimar el vell partit. Marxista petri, crític implacable del PSOE, al qual va combatre amb una tenacitat insomne sense que li importés formar pinça amb la dreta, Anguita va aconseguir ressuscitar el PCE en tres rondes electorals (1989, 1993 i 1996), ja sota la marca d'IU, que amb ell va obtenir els seus millors resultats.

Anguita acaba de morir, just quan els seus descendents polítics integren el primer govern de coalició d'esquerres des del final de la guerra, aliats amb els seus vells antagonistes. És la història, la que escriu recte amb línies tortes. ≡

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

DIRECTORA: Anna Cristeto.

Directors adjunts: Lluís Mauri i Gemma Robles.

COMITÈ EDITORIAL
President: Joan Tapia.
Secretari: Rafael Jorba.

Subdirectors: Carol Álvarez, Joan Cañete i Bernat Gasulla.

Edició digital: Xurxo Martínez.
Xarxes socials: Sílvia Cobo.
Última hora: Antonio Baquero.
Opinió: Ernest Alós.
Internacional: Marta López.
Política: Jose Rico.

Economia: Agustí Sala i Rosa Sánchez (Madrid).
Societat i Gran Barcelona: María Jesús Ibáñez.
Esports: Albert Guasch.
lcult i On Barcelona: Ramón Vendrell.
Extra i Televisió: Eloy Carrasco.
Tancament: Andreas González.
Edició gràfica i fotografia: Julio Carbó.
Diagramació: Joel Mercè.
Infografia: Ricard Gràcia.

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA SLU
Conseller director general: Conrado Camal. **Gerent general:** Fèlix Noguera.
Digital: Albert Sáez. **Publicitat nacional:** Marta Bilbao. **Publicitat:** Joan Garçon.
Distribució: **Logística de Medios Catalunya SLU**, Consell de Cent, 425-427, 3a planta. 08009 Barcelona. T.: 93 265 53 53. Fax: 93 484 37 48.
Publicitat: **Prensa Ibérica 360 S.L.**
Consell de Cent, 425-427. 08009 Barcelona. Tel. 93 227 94 00.
Pedro Muñoz Seca, 4. 28001 Madrid. Tel. 91 436 37 70.